

บรรณานุกรม

กฎหมายตราสามดวง (เล่ม 1). (2505). พระนคร: องค์การคำจารุสภา.

กนกวรรณ โกมลิตธิพงศ์. (2549). การบริหารกิจการของคณะสงฆ์จีนนิกายในประเทศไทย.

ปริญาพุทธศาสตรคุณวุฒิบัณฑิต, สาขาพระพุทธศาสนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กมลพัฒน์ สุขเกษม. (2554, 7 พฤษภาคม). ผู้เข้ามาทำบุญในวัดจีน. สัมภาษณ์.

กรกนิดา นันทพรพิพัฒน์. (2554, 7 พฤษภาคม). ผู้เข้ามาทำบุญในวัดจีน. สัมภาษณ์.

กรมการปกครอง. (2543). ทำเนียบทะเบียนศาลเจ้าทั่วราชอาณาจักร. กรุงเทพฯ: ส่วนทะเบียนทั่วไป
สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง.

_____. (ม.ป.ป.). บัญชีรายชื่อศาลเจ้าเอกชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา. สำนักงานการบริ
ทะเบียน กรมการปกครอง.

กรมศิลปากร. (2504). ประชุมพงสาวดารภาคที่ 39 (จดหมายเหตุของพวกราชพลวงฝรั่งเศสซึ่งเข้า
มาตั้งแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยาตอนแผ่นดินพระเจ้าเอกทัศ กับครั้งกรุงธนบุรีและ
กรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น). ม.ป.ท.

_____. (2500). ตำนานวัดอุสถานต่าง ๆ ของกรมศิลปากร. กรุงเทพฯ: ส. การพิมพ์.

_____. (2510). จิตรกรรมและศิลปวัตถุในกรุพระปรางค์วัดราชบูรณะ จังหวัดพระนคร
ศรีอยุธยา. พระนคร: โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัดสีพร.

_____. (2521). สัมพันธภาพไทย-จีน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมการศาสนา.

_____. (2527). ประชุมพงสาวดาร เล่ม 40 ภาค 65-66 เรื่อง พระราชพงสาวดารกรุงธนบุรี
ฉบับพันจันทนุมาศ (เจิม). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

_____. (2543). พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สงขลา. กรุงเทพฯ: สมาพันธ์.

กองจดหมายเหตุแห่งชาติ. (ร.ศ.111). เอกสารรัชกาลที่ 5. เลขที่ 4 /872 เล่ม 43 ฉะเชิงเทรา ฉบับที่ 63.

_____. (ร.ศ.128). เอกสารรัชกาลที่ 5 คำกราบบังคมทูลของเจ้าพระยาอมราช. เลขที่ 219 แฟ้ม 6.

กองหอสมุดแห่งชาติ. (จ.ศ.1205). จดหมายเหตุรัชกาลที่ 3. เลขที่ 51.

_____. (จ.ศ.1201). จดหมายเหตุรัชกาลที่ 3. เลขที่ 155/ก.

_____. (จ.ศ.1206). จดหมายเหตุรัชกาลที่ 3. เลขที่ 65.

_____. (จ.ศ.1210). จดหมายเหตุรัชกาลที่ 3. เลขที่ 155/ข.

_____. (จ.ศ.1230). จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4. เลขที่ 44.

_____. (จ.ศ.2391). จดหมายเหตุรัชกาลที่ 3. เลขที่ 1558.

การรถไฟแห่งประเทศไทย. (2533). *รถจักรและรถฟ่วงประวัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ:

วิคเตอร์เฝ้าเวอร์พอยท์.

กำจร สุนพงษ์ศรี. (2531). *ประวัติศาสตร์ศิลปะจีน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ, คุณหญิง. (2529). *200 ปี สุนทรภู่ประวัติ และ บรรณานุกรมงานนิพนธ์*

บรรณาธิการ. (2529). กรุงเทพฯ: คณะ กรรมการอำนวยการ โครงการฉลอง 200 ปี กวีเอก
สุนทรภู่ สำนักนายกรัฐมนตรี.

เกื้อกูล ชินขงอนันต์. (2529). *ความเปลี่ยนแปลงในเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา ระหว่าง พ.ศ. 2458-*

2500. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

แกมเฟอร์, เอเบลเบิร์ต. (2545). *ไทยในจดหมายเหตุแกมเฟอร์ (พิมพ์ครั้งที่ 4) (อัมพร สายสุวรรณ,*
แปล). กรุงเทพฯ: อาทิตย์ คอมมูนิเคชั่น.

แก้วชาย ธรรมชัย. (2531). *กำเนิดพระโพธิสัตว์กวนอิม*. กรุงเทพฯ : ธรรมชาติ

ไชแสง สุขะวัฒนะ. (2525). *วัดพุทธศาสนาที่ได้รับอิทธิพลศิลปะจีน ในสมัยต้นกรุงรัตนสินทร์*.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คงเดช ประพัฒน์ทอง. (2530). “บันทึกโบราณคดีสมัยประวัติศาสตร์” *โบราณคดีประวัติศาสตร์*
กรมศิลปากรจัดพิมพ์เพื่อเชิดชูเกียรติ นายคงเดช ประพัฒน์ทอง นักโบราณคดี 10

ธันวาคม 2529. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์.

_____. (2549). *ทุกเรื่องให้สมบูรณ์ บ่วงสื่ออยู่*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

คม ศิลปะสอน. (2546). *วัดพุทธสายจีนนิกาย*. วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต,

สาขาสถาปัตยกรรมไทย, คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

คณะกรรมการชำระประวัติศาสตร์ไทยและจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี.

(2534). *คำให้การขุนหลวงหาวัดประจู่ทรงธรรม เอกสารจากหอหลวง*. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์สำนักนายกรัฐมนตรี.

คณะกรรมการสืบค้นทางประวัติศาสตร์ไทยเกี่ยวกับจีนในเอกสารภาษาจีน. (2523). *ความสัมพันธ์*
ทางการทูตระหว่างไทย-จีน พ.ศ. 1825-2395.. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักนายกรัฐมนตรี.

คณะกรรมการและศิษย์วัดมิ่งกรมลาวาส (เล่งเน่ยยี่). (2545). *อนุสรณ์พลเอกหญิง สมเด็จพระเทพ*

รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งพับลิชชิ่ง.

คนแก่. (2513). *โบราณรำลึก (อนุสรณ์สมโภชครบ 100 ปี วัดเข็นต์ปอล 5 เมษายน 1970)*. ธนบุรี:

บุญเต็มการพิมพ์.

คัง นัวฉี. (2011). *ได้หวนถู่ถู่เจียน*. ไถเป่ย์: เฉินหยางไฉ่ซื่อ.

- คูชแมน, เจนิเฟอร์ เวย์. (2528). *การค้าทางเรือสำเภา จีน-สยาม ยุครัตนโกสินทร์* (ชื่นจิตร อำไพพรรณ, แปล). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จ. ไชยชนะ. (2506). *ประวัติศาสตร์ไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 3). พระนคร: เกษมบรรณกิจ.
- จดหมายเหตุพระราชกรณียกิจรายวัน ร.ศ. 126. (2450). พระนคร: ม.ป.ท.
- จดหมายเหตุพระราชกรณียกิจรายวัน ร.ศ. 127. (2451). พระนคร: ม.ป.ท.
- จดหมายเหตุรัชกาลที่ 3 (เล่ม 1-5). (2530). กรุงเทพฯ: สหประชาพานิชย์.
- จดหมายเหตุเปิดรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือและเสด็จพระราชดำเนินประพาสเมืองฉะเชิงเทรา. (2476). พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์.
- จักรชัย กาหล. (2554, 7 พฤษภาคม). ผู้เข้ามาทำบุญในวัดจีน. สัมภาษณ์.
- จำนง ทองประเสริฐ. (2508). *พุทธศาสนาในประวัติศาสตร์จีน*. กรุงเทพฯ: สมาคมสังฆมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- จิตรา ก่อมนันทเกียรติ. (2546). *อลังการจีนศิลป์*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- _____. (2549). *ทุกเรื่องให้สมปรารถนา บ่วงสื่ออยู่*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- จิรศักดิ์ เดชวงศ์ญา. (2539). *พระเจดีย์เมืองเชียงแสน*. กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นติ้ง เฮาส์.
- จิรัฐกาล พงศ์ภักดิ์. (2549). “วัดไตรมิตรวิทยารามวรวิหาร” สำเพ็ง: วัดไตรมิตรวิทยารามวรวิหาร. (ส่วนที่ 1). กรุงเทพฯ: เลค แอนด์ ฟาวด์เท้น พริ้นติ้ง.
- จุฬิศพงษ์ จุฬารัตน์. (2550). *ขุนนางกรมท่าขวา การศึกษาบทบาทและหน้าที่ในสมัยอยุธยาถึงสมัยรัตนโกสินทร์ พ.ศ. 2153-2435* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจริญ ตันมหาพราน. (2547). *ศาลเจ้าจีนศักดิ์สิทธิ์ในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ : วันชนะ.
- แจ่มแจ้ง โพนธรรม. (2554, 1 มิถุนายน). สัมภาษณ์.
- ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์. (2525). *ประเทศจีนกับพระพุทธศาสนา (ฝ่ายมหายาน)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เฉลิม ขงบุญเกิด. (2506). *เมืองไทยในจดหมายเหตุจีน*. วารสารศิลปากร, 7(2), 33.
- เฉลิม ราชบุรี. (2549). *ประวัติศาสตร์ระยอง*. ม.ป.ท.
- ช. ใจเปี่ยม. (2508). *ความเป็นมาแห่งศาสนาของโลก*. กรุงเทพฯ: แพรวพิทยา.
- ชวิศสุนัน ทัพพะรังสี. (2546). *การพิจารณาคุณค่าเพื่อการอนุรักษ์ชุมชนประวัติศาสตร์ในเมืองกรณีศึกษาย่านพาณิชย์กรรม ถนนพานิช เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา*. วิทยานิพนธ์การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต, สาขาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม, บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ชาคริต อวรณ์, ว่าที่ร้อยตรี. (2552). ธีวจิรวแบบธรรมเนียมชาติในศิลปะอยุธยากับข้อสันนิษฐาน
“อิทธิพลศิลปะจีน” หลักฐานจากวัดราชบูรณะและวัดมหาธาตุ. *เมืองโบราณ*, 35(1),
61-62.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2546). *อยุธยา : Discovering Ayutthaya*. กรุงเทพฯ: Vachirintsarn
Partnership.

เชษฐ ติงถัญชสี. (2554, 30 พฤษภาคม). อาจารย์ประจำภาควิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ คณะโบราณคดี
มหาวิทยาลัยศิลปากร. สัมภาษณ์.

_____. (2554, 10 สิงหาคม). อาจารย์ประจำภาควิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ คณะโบราณคดี
มหาวิทยาลัยศิลปากร. สัมภาษณ์.

จิตติมา อังกรวัชรพันธุ์. (2549). *ภาพสัญลักษณ์มงคล ฮก ลก ชิว: คติความเชื่อแบบจีนในงาน
ศิลปกรรมสมัยรัชกาลที่ 3*. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาประวัติศาสตร์
ศิลปะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ณรงค์ ไชยคำมุล. (2554, 5 มีนาคม 2554). ช่างแกะสลักประจำวัดเล่งฮกยี่. สัมภาษณ์.

ณรงค์ชัย ปัญญานนทชัย. (2550). *อินไซด์สามก๊ก*. กรุงเทพฯ: คอกลูก.

_____. (2554). *อินไซด์สามก๊ก*. วันที่ค้นข้อมูล 15 พฤษภาคม 2554, เข้าถึงได้จาก
<http://www.wikipedia.org>.

ณรงค์ศักดิ์ พิพัฒน์สวัสดิ์. (2554, 8 เมษายน). ผู้ช่วยงานวัด. สัมภาษณ์.

ณัฐภัทร จันทวิช. (2552). *วัดพนัญเชิงวรวิหาร*. กรุงเทพฯ: นุชาการพิมพ์.

ณัฐกรณ์ สกลุจิกรณ์ศิริ. (2554, 7 พฤษภาคม). ผู้เข้ามาทำบุญในวัดจีน. สัมภาษณ์.

ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา. (2505). *นิราศนครวัด (พิมพ์ครั้งที่ 3)*.
พระนคร: องค์การค้าของคุรุสภา.

_____. (2509). *ชีวิตและผลงานสุนทรภู่*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์การพิมพ์.

_____. (2516). *พระราชพงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขา (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. กรุงเทพฯ:
คลังวิทยา.

_____. (2519). *ชีวิตและผลงานสุนทรภู่*. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.

_____. (2520). *เสด็จประพาสต้นในรัชกาลที่ 5*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เสรีบรรณกิจ.

ดิษพงศ์ เนตรล้อมวงศ์. (2546). “คติความเชื่อเกี่ยวกับทวารบาล” *ทวารบาลผู้รักษาสถาน*.
กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

เดอ ลา ลูแบร์. (2510). *ราชอาณาจักรสยาม (สันต์ ท. โกมลบุตร, แปล)*. พระนคร: ก้าวหน้า

_____. (2548). จดหมายเหตุ ลา ลูแบร์ ราชอาณาจักรสยาม(พิมพ์ครั้งที่ 2) (สันต์ ท. โกมลบุตร, แปล). กรุงเทพฯ: ศรีปัญญา.

เดือน คำดี. (2545). ศาสนศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ด้วน ถี เเชิง. (2528). สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีกับจักรพรรดิจีน. ศิลปวัฒนธรรม, 7(1), 114-123.

_____. (2543). ความเป็นมาของวัดจีนและศาลเจ้าจีนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการศาสนาเพื่อการพัฒนา.

ด้วน ถี เเชิง และบุญยิ่ง ไร่สุขศิริ. (2543). ความเป็นมาของวัดจีนและศาลเจ้าจีนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการศาสนาเพื่อการพัฒนา (ศพพ.).

ด้อยดิ่ง แสนคำ. (2554, 7 พฤษภาคม). ผู้เข้ามาทำบุญในวัดจีน. สัมภาษณ์.

ทวีศิลป์ สืบวัฒนะ. (2521). การผลิตและการค้าข้าวในภาคกลาง ตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 จนถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 (พ.ศ. 2411-2475). วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาประวัติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทำเนียบ อุพารกุล. (2545). โครงการศึกษาพื้นที่ประวัติศาสตร์ในเขตเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา. กรุงเทพฯ: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ทิพากรวงศ์, เจ้าพระยา. (2504 ก). พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์รัชกาลที่ 2. กรุงเทพฯ: องค์การคำครุสภา.

_____. (2504 ข). พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์รัชกาลที่ 3 เล่ม 1. กรุงเทพฯ: องค์การคำครุสภา.

_____. (2504 ค). พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์รัชกาลที่ 3 เล่ม 2. กรุงเทพฯ: องค์การคำครุสภา.

_____. (2477). พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์รัชกาลที่ 4 (2394-2411). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พระจันทร์.

ทิพากรวงศ์มหาโกษาธิบดี, เจ้าพระยา. (2522). พระปฐมเจดีย์. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.

เทพรัตนราชสุดา, สมเด็จพระ. (2543). เจียงหนานแสนงาม. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งพับลิชชิ่ง.

ธ. ชีรทาส. (2541). พระคัมภีร์ (ปริศนาธรรม) 18 พระอรหันต์. กรุงเทพฯ: แสงสุทธิการพิมพ์.

ธนู แก้วโอภาส. (ม.ป.ป.). ศาสนาโลก. พระนคร: ลอจิก.

ธวัช ปุณโณทก. (2544). ประชาสังคมภาคตะวันออก. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 9(11-12), 2-40.

- _____. (2547). กองทัพกู้ชาติของพระเจ้าตากสินและเมืองจันทบุรี แคว้นศึกผู้ไรรุ่นสาวรีย์.
กรุงเทพฯ: หลักพิมพ์.
- _____. (2548). กองทัพกู้ชาติของพระเจ้าตากสินและเมืองจันทบุรี แคว้นศึกผู้ไรรุ่นสาวรีย์.
กรุงเทพฯ: หลักพิมพ์.
- _____. (2549). อักษรไทยโบราณ : ลายสือไทย และวิวัฒนาการอักษรของชนชาติไทย.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธวัชชัย คุณสุจริต. (2545). สัญลักษณ์มงคลจีน สืบสานจิต-วิญญาณบรรพชน. กรุงเทพฯ:
อุษาการพิมพ์.
- ธวัชชัย ตั้งศิริวานิช. (2549). กรุงศรีอยุธยาในแผนที่ฝรั่ง. กรุงเทพฯ: มติชน.
- ธีระ คำลือชา. (2522). มัณฑนศิลป์จีนส่งอิทธิพลแก่ศิลปไทย. วารสารเมืองโบราณ, 5(6), 18-20.
- ธีระ วงศ์โพธิ์พระ. (2541). พระคัมภีร์(ปริศนาธรรม) 18 อรหันต์. กรุงเทพฯ: แสงสุทธิการพิมพ์.
- _____. (2537). ศิลปะจีนและคนจีนในไทย. กรุงเทพฯ: ศูนย์การพิมพ์พลชัย.
- ธีโอดอร์, เคอ เบรี, วิลเลียม. (2512). บ่อเกิดลัทธิประเพณีอินเดีย ภาคที่ 1 (จำนง ทองประเสริฐ,
แปล) กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- น. ณ. ปากน้ำ. (2528). จิตรกรรมสมัยอยุธยาจากสมุดข่อย. กรุงเทพฯ: ประชุมช่าง.
- _____. (2530). ศิลปะจีนและคนจีนในไทย. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.
- _____. (2537). ศิลปะจีนและคนจีนในไทย. กรุงเทพฯ: ศูนย์การพิมพ์พลชัย.
- _____. (2540). ห้าเดือนกลางซากอิฐปูนที่อยุธยา. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ
- นริศรานูวัตวงศ์, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยา และกรมพระยาดำรงราชานุภาพ,
สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ. (2505 ก). ศาสน์สมเด็จพระ เล่ม 21. พระนคร: องค์การค้ำของ
กรุสภา.
- _____. (2505 ข). ศาสน์สมเด็จพระ เล่ม 25. พระนคร: องค์การค้ำของกรุสภา.
- นวรรณ์ ภักดีคำ. (2553). เทพเจ้าและสิ่งศักดิ์สิทธิ์จีน. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง
- นวลศรี จงถาวร. (2524). วิเคราะห์พระราชนิพนธ์บทความที่เกี่ยวข้องกับชาวจีนในพระบาทสมเด็จพระ
พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาภาษาไทย,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- น้อย พงษ์สนธิ. (2528). ปรัชญาจีน. เชียงใหม่: สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2529). การเมืองไทยสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี. กรุงเทพฯ: ศิลปวัฒนธรรม.
- เนาวรัตน์ สัจจกรญา. (2554, 7 พฤษภาคม). ผู้เข้ามาทำบุญในวัดจีน. สัมภาษณ์.

เน่งน้อย ศักดิ์ศรี, หม่อมราชวงศ์. (2537). *มรดกสถาปัตยกรรมกรุงรัตนโกสินทร์ เล่ม 1*.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรุงเทพ.

บุญเลิศ อัสวชัยขง. (2554, 7 พฤษภาคม). ผู้เข้ามาทำบุญในวัดจีน. สัมภาษณ์.

บุปผา กุมนานนท์. (2525). สำเพ็ง: ศูนย์การค้าแห่งแรกของกรุงรัตนโกสินทร์.

วารสารศิลปวัฒนธรรม, 6(42), 59-64.

โบราณราชธานินทร์, พระยา. (2524). *เรื่องภูมิสถานเกี่ยวกับพระนครศรีอยุธยา*. พระนคร: ม.ป.ท.

ประชาชนที่มาทำบุญ. (2554, 7 พฤษภาคม). สัมภาษณ์.

ประพจน์ ศฤกรรัตนเมธี. (2532). ข้อคิดในการศึกษาประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ไทย-จีน ตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงคริสต์ศตวรรษที่ 19. ใน *ศิลปวัฒนธรรมไทย-จีนศึกษา* (หน้า 24-36).

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ประภัศร เสวีกุล. (2548). *ถิ่นฐานร้านเรือน ฮวงโหผู้เจ้าพระยา*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินต์ติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.

ประมวธ พิมพ์เสน. (2544). *ทำเนียบหัวเมือง ร.ศ.118 (พ.ศ.2442)*. ขอนแก่น: ขอนแก่นการพิมพ์.

ประวัติศาสตร์กรุงศรีอยุธยา. (2539). *คำให้การของขุนหลวงหาวัดประจักษ์ทรงธรรม*.

พระนครศรีอยุธยา: ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ประเสริฐ พิริยะสุนทร. (2553, 1 พฤษภาคม). อาจารย์ประจำภาควิชาเครื่องเคลือบดินเผา คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้ปั้นพระประธาน 3 องค์วัดเล่งเน่ยยี่ 2. สัมภาษณ์.

ปัญญา เทพสิงห์. (2548). *ศิลปะเอเชีย*. กรุงเทพฯ: แอคทีฟพรีน.

ปรินดา สุขสวัสดิ์. (2554, 7 พฤษภาคม). ผู้เข้ามาทำบุญในวัดจีน. สัมภาษณ์.

ปรีวัฒน์ จันท. (2546). *เจ้เหอ แม่ทัพขันที “ซำปอกง” กองเรือมหาสมบัติแห่งจักรพรรดิจักร* เพื่อสถาปนาวงศ์สุพรรณภูมิ ยึดครองราชอาณาจักรสยามกรุงศรีอยุธยา. กรุงเทพฯ: พิมพ์สมพรินต์ติ้งเซ็นเตอร์.

ปวีณรัตน์ นิธิจิตรานันท์. (2554, 7 พฤษภาคม). ผู้เข้ามาทำบุญในวัดจีน. สัมภาษณ์.

ปาลเลกัวซ์. (2506). *เล่าเรื่องเมืองไทย*. กรุงเทพฯ: ก้าวหน้า.

ปิยะนาถ บุญนาค. (2537). *คลอง อาศรมความคิดเรื่องคลองในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล*.

กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยสถานะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปิยะแสง จันทรวงศ์ไพศาล. (2553). *108 สิ่งมงคลจีน*. กรุงเทพฯ: วิพรีน.

เปรมวดี วิเชียรสงค์. (2527). *อับเฉา: ประติมากรรมเครื่องศิลาจีนที่วัดพระเชตุพนวิมล*

มังคลาราม. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต, ภาควิชาโบราณคดี, คณะโบราณคดี,

มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ผาสุข อินทราวุธ. (2543). พุทธปฏิมาฝ่ายมหายาน. กรุงเทพฯ: อักษรสมัย.

พ. สุวรรณ. (2541). พระสังกัจจายน์ พระอรหันต์ผู้สมบูรณ์ลาภผล. กรุงเทพฯ: เม็ดทรายพริ้นติ้ง.

_____. (2542). ซำปอกง พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ของชาวไทยและชาวจีน. กรุงเทพฯ: เม็ดทรายพริ้นติ้ง.

_____. (2545). ไร่ซิงเอี้ย เทพเจ้าแห่งโชคลาภ. กรุงเทพฯ: เม็ดทรายพริ้นติ้ง.

พจนา จันทรสันติ. (2525). ขลุ่ยไม้ไผ่. เชียงใหม่: ศูนย์หนังสือเชียงใหม่.

พฐ. (2541). มรดกทางวัฒนธรรมไทยของคนไทยเชื้อสายจีน. วัฒนธรรมไทย, 35(8), 30-33.

พลกุล อังกินันท์. (2515). บทบาทชาวจีนในประเทศไทยในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระ

พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วิทยาลัยวิชาการประสานมิตร.

พัชรา กิจปฐมมงคล. (2547). พิธีกรรมของคนไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลนครนครปฐม.

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาไทยคดีศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

พัฒนพงศ์ ประคัลภ์พงศ์. (2528). จดหมายเหตุการเดินทางของโตเม ปิรีซ: ตอนที่เกี่ยวกับประเทศสยาม ข้อมูลประวัติศาสตร์ไทยสมัยอยุธยา. กรุงเทพฯ: คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พรรณี ฉัตรพลรักษ์. (2529). แนวความคิดดั้งเดิมของชาวจีน. ใน รวมบทความอารยธรรมตะวันออก (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พรรณี ถิ่นผาสุก. (2554, 8 เมษายน). ผู้เข้ามาอาศัยในอาคารสถานสงเคราะห์. สัมภาษณ์

พรพรรณ จันทโรนานนท์. (2529). ศาลเจ้าและวัดจีนในกรุงเทพฯ. รวมบทความประวัติศาสตร์, 8(2), 195-216.

_____. (2530). สก ลก ชั่ว โชค ลาภ อายุยืน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.

_____. (2533). ปูนเผือก: เทพเจ้าท้องถิ่นของคนจีนในเมืองไทยแพร่หลายที่สุด. ศิลปวัฒนธรรม, 11(4), 62-74.

_____. (2546). วิถีจีน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แปลนพริ้นท์ติ้ง.

_____. (ม.ป.ป.). ศาลเจ้า วัดจีน และบ้านคหบดีจีนในกรุงเทพฯ. ศิลปวัฒนธรรม, (7), 204-205.

พระคณานันท์ธรรมวิธานจารย์ (สมาน ว่างเขียน). (2553, 16 มิถุนายน). ผู้ช่วยเจ้าคณะใหญ่ฝ่ายขวา เจ้าอาวาสวัด อนันนิกายาราม. สัมภาษณ์.

_____. (2553, 10 ตุลาคม). ผู้ช่วยเจ้าคณะใหญ่ฝ่ายขวาเจ้าอาวาสวัด อนันนิกายาราม. สัมภาษณ์.

พระครูรัตนขยาทร (ทองสุข คีตฺสวโร). (2553, 18 มิถุนายน). สัมภาษณ์.

พระคลังหน, เจ้าพระยา. (2544). สามก๊ก ฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน) (พิมพ์ครั้งที่ 19). กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาการ.

พระธรรมธีรราชมหามุนี. (2547). โพชนก (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาวิมล กิตฺตปญฺโญ. (2553, 12 กรกฎาคม). เจ้าอาวาสวัดแหลมบน. สัมภาษณ์.

พระมหาสมจินต สมมาปญฺโญ. (2551). พระพุทธศาสนา ในจีน ทิเบต เวียดนาม ญี่ปุ่น. กรุงเทพฯ: ไทรายวันการพิมพ์.

พระราชพงศาวดารกรุงธนบุรี (พิมพ์ครั้งที่ 3). (2551). กรุงเทพฯ: สามลดา.

พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา ฉบับพระพนรัตน์ วัดพระเชตุพน. (2505). พระนคร: คลังวิทยา.

พระราชพงศาวดารกรุงเก่า ฉบับหลวงประเสริฐอักษรนิติ์. (2515). คำให้การของชาวกรุงเก่า คำให้การขุนหลวงหาวัด และพระราชวงศ์สาวดารกรุงเก่า ฉบับหลวงประเสริฐอักษรนิติ์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). พระนคร: คลังวิทยา.

พระราชพงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขา เล่ม 2 (พิมพ์ครั้งที่ 7). (2516). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เจริญธรรม.

พระราชพงศาวดารฉบับพันจันทนุมาศ (เจิม). (2507). พระราชพงศาวดารฉบับพันจันทนุมาศ (เจิม) และฉบับจักรพรรดิพงศ์ (เจด). พระนคร: โรงพิมพ์อักษรบริการ.

พระสังฆราช ลอเรนซ์ เทียนชัย สมานจิต. (2541). สมโภช 25 ปี วัดเซนต์ปอลเปดริว. ม.ป.ท.

พระอาจารย์จันทรรณการ (เย็นเขียว). (2512). ประวัติคณะสงฆ์จีนนิกาย. กรุงเทพฯ: วัดโพธิ์แมนคุณาราม.

พระอาจารย์ประดิษฐ์ ประถมพรวิวัฒน์. (2553, 10 ตุลาคม). สัมภาษณ์.

พระอาจารย์วิทยา วัฒนาวรี. (2554, 28 มีนาคม). วัดเล่งเน่ยยี่. สัมภาษณ์.

พระอาจารย์เย็นจุ. (2553, 12 กรกฎาคม). เจ้าอาวาสวัดจีนประชาสโมสร. สัมภาษณ์.

_____. (2553, 11 พฤศจิกายน). เจ้าอาวาสวัดจีนประชาสโมสร. สัมภาษณ์.

_____. (2553, 30 พฤศจิกายน). เจ้าอาวาสวัดจีนประชาสโมสร. สัมภาษณ์.

_____. (2553, 14 ธันวาคม). เจ้าอาวาสวัดจีนประชาสโมสร. สัมภาษณ์.

_____. (2554, 6 พฤษภาคม). เจ้าอาวาสวัดจีนประชาสโมสร. สัมภาษณ์.

_____. (2554, 10 พฤษภาคม). เจ้าอาวาสวัดจีนประชาสโมสร. สัมภาษณ์.

_____. (2554, 14 มิถุนายน). เจ้าอาวาสวัดจีนประชาสโมสร. สัมภาษณ์.

_____. (2554, 22 มิถุนายน). เจ้าอาวาสวัดจีนประชาสโมสร. สัมภาษณ์.

_____. (2554, 10 สิงหาคม). เจ้าอาวาสวัดจีนประชาสโมสร. สัมภาษณ์.

พระอาจารย์เย็นชื่อ. (2554, 1 กรกฎาคม). รองเจ้าอาวาสวัดเล่งเน่ยยี่. สัมภาษณ์.

พระอาจารย์เล้งชื่อ. (2554, 1 กรกฎาคม). สัมภาษณ์.

พามิลา หะราร์กย์. (2544). *วิวัฒนาการและรูปแบบการตั้งถิ่นฐานของชุมชนกุฎีจีน และชุมชนวัดกัลยาณ์ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต, สาขาการวางผังเมือง, คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*

พิชัย ลิ้มทัย. (2554, 29 พฤษภาคม). สัมภาษณ์.

ไพรรวรรณ อินทะราชา. (2554, 7 พฤษภาคม). ผู้เข้ามาทำบุญในวัดจีน. สัมภาษณ์.

ภัทรพร พรหมมณี. (2554, 7 พฤษภาคม). ผู้เข้ามาทำบุญในวัดจีน. สัมภาษณ์.

ภารดี มหาจันทร์. (2549). *พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของภาคตะวันออก. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.*

มนิรัตน์ บุญเสริม. (2554, 7 พฤษภาคม). ผู้เข้ามาทำบุญในวัดจีน. สัมภาษณ์.

มัลลิกา เรืองระพี. (2518). *บทบาทของชาวจีนในด้านเศรษฐกิจ สังคม และศิลปกรรมในสมัยรัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาประวัติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*

มาลีณี คัมภีร์ญาณนนท์. (2547). *ตามรอยมรดกวัฒนธรรมจีนในสมัยรัตนโกสินทร์ ตอนต้น:*

มุมมองจากจิตรกรรมฝาผนัง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

_____. (2550). *ตามรอยมรดกวัฒนธรรมจีนในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น: มุมมองจากจิตรกรรมฝาผนัง. กรุงเทพฯ: สัคคีโสภาคการพิมพ์.*

เมือง เสนียวงศ์ ณ อยุธยา. (2525). *ราชสกุลพระราชวังบวรสถานพิมุข (กรมพระราชวังหลัง).*

กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

ยศธร มีผลกิจ. (2540). *ที่ระลึกในงานปฏิสังขรณ์อุโบสถและกุฏิสงฆ์ วัดรัตนชัย (จีน) 27 มีนาคม 2540. ม.ป.ท.*

ยุวดี พุ่มนิคม. (2554, 7 พฤษภาคม). ผู้เข้ามาทำบุญในวัดจีน. สัมภาษณ์.

รศพร ปัทมเจริญ. (2544). *บทบาทของศาลเจ้าจีนในการธำรงอัตลักษณ์ชาติพันธุ์: ศึกษากรณีในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์มนุษยศาสตรมหาบัณฑิต, สาขามนุษยวิทยา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*

รุ่ง สนแก้ว. (2553, 20 ธันวาคม). ผู้ดูแลวัดเล่งฮกยี่. สัมภาษณ์.

รักสิทธิ เจริญหิรัญ. (2554, 7 พฤษภาคม). ผู้เข้ามาทำบุญในวัดจีน. สัมภาษณ์.

รังษิ์ ฮั่นโสภ. (2521). *อารยธรรมจีน. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.*

- ระวีวรรณ บำรุงฤทธิ์. (2554, 7 พฤษภาคม). ผู้เข้ามาทำบุญในวัดจีน. สัมภาษณ์.
- รุ่ง สุจินันท์กุล. (2542). การศึกษาเพื่อเสนอแนวความคิดในการอนุรักษ์ศาลเจ้าจีนในกรุงเทพฯ ที่สร้างขึ้นช่วงสมัยรัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 5. วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย, สาขาสถาปัตยกรรม, คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รำลึก 100 ปีพระพุทธเจ้าหลวงเสด็จฯ เมืองแปะศรีว. (2551). ฉะเชิงเทรา: เอ็มเอ็น คอมพิวเตอร์เซท.
- โรงเรียนมังกรกมลาวาสวิทยาลัย. (2551). สถาปัตยกรรม วัดบรมราชากาญจนาภิเษกอนุสรณ์ฯ มังกรสาร ปีที่ 2. กรุงเทพฯ: คำนวณสถาปัตย์.
- ถ. เสถียรสุด. (2544). ประวัติวัฒนธรรมจีน. กรุงเทพฯ: องค์การคำคุณา.
- ลัทธิธรรมนิยมต่าง ๆ ภาคที่ 19 ดำรงแบบธรรมนิยมในราชสำนักครั้งกรุงศรีอยุธยา. (2474). พระนคร: โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร.
- ลิป. (ม.ป.ป.). ดำเนินวัดและเทพเจ้าจีน. กรุงเทพฯ: รุ่งแสงการพิมพ์.
- ลีไปโส. (2545). มงคลจีน. กรุงเทพฯ: โพลีนบุ๊กเน็ต.
- เลียง เสถียรสุด. (2517). คัมภีร์ขงจื้อ. กรุงเทพฯ: รุ่งนคร.
- วรรณพร ตั้ง. (2551). โชคลาภ ร่ำรวย ด้วยมงคลจีน. กรุงเทพฯ: แอล.ที.เพรส.
- วรางคณา นิพัทธ์สุขกิจ. (2550). หนังสือ ไม้ฝาง ข้าง ของป่า การค้าอยุธยา สมัยพุทธศตวรรษที่ 22-23. กรุงเทพฯ: เอ ที พรินต์.
- วอลเตอร์เอฟ, เวลลา. (2530). แผ่นดินพระนั่งเกล้า (พิมพ์ครั้งที่ 2) (นิจ ทองโสภิต, แปล). กรุงเทพฯ: อมรินทร์ พรินต์ กรุ๊ป.
- วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดจันทบุรี. (2544). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดฉะเชิงเทรา. (2543). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดตราด. (2542). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- วัดกัลยาณมิตรวรมหาวิหาร. (2553). ม.ป.ท.
- วัดจีนประชาสโมสร. (2523). ม.ป.ท.
- _____. (2540). ม.ป.ท.
- วัดจีนประชาสโมสร. (ม.ป.ป.). ม.ป.ท.
- วัดเขนดแอ่นโทนี (ม.ป.ป.). ม.ป.ท.

- วันชัย แก้วไทรสุน. (2544). มังกรในงานศิลปะจีน รายงานรายวิชาสัมมนาศิลปะจีน. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัลย์วิภา บุรุษรัตนพันธ์ และสุภางค์ จันทวานิช. (2534). ชาวแต่จิ๋วในประเทศไทยและในภูมิภาคอื่น เดิมทีเผาซ่าน สมัยที่หนึ่ง 2310 (1767) - 2393 (1850). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วินัย พงศรีเพียร. (2539). ป่าไปสี่ฟุ-ป่าไปห้าเตียน: เชียงใหม่ในเอกสารประวัติศาสตร์จีนโบราณ. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการสืบค้นประวัติศาสตร์ไทยในเอกสารภาษาจีน สำนักนายกรัฐมนตรี.
- วิจิต ศรีประดิษฐ์กุล. (2554, 17 กรกฎาคม). ช่างผู้ปั้นจตุโลกบาลวัดเล่งฮกยี่. สัมภาษณ์. _____ . (2554, 17 สิงหาคม). ช่างผู้ปั้นจตุโลกบาลวัดเล่งฮกยี่. สัมภาษณ์
- วิเชียร ปรีชา, พระ (น้อย). (2504). พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา และพงศาวดารเหนือ. เล่ม 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- วิเชียร เพ็ชรพรประภาส. (2540). สุขาวดียุทธ. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- วิโรจน์ ตระกูลพิทักษ์กิจ. (ม.ป.ป.). รู้เรื่องเมืองจีน. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- ศศิธร แซ่เฮ้ง. (2554, 7 พฤษภาคม). ผู้เข้ามาทำบุญในวัดจีน. สัมภาษณ์.
- ศรีศักร วัลลิโภดม. (2523). พนมสารคาม ประวัติศาสตร์จากการบอกเล่า. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม. _____ . (2545). อารยธรรมฝั่งทะเลตะวันออก. กรุงเทพฯ: พิมพ์ศ พรินต์ติ้ง เซ็นเตอร์.
- ศักดิ์ชัย สายสิงห์. (2551). งานช่างสมัยพระนั่งเกล้าฯ. นนทบุรี: โรงพิมพ์มติชน.
- ศิริวรรณ ศิลพัชรนันท์. (2550). แผนที่สิ่งแวดล้อมมรดกทางวัฒนธรรม ชุมชนวัดเชนด่ปอล ตำบลบางดินเป็ด อำเภอมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา. กรุงเทพฯ: ไอเดียสแควร์.
- สุภรัตน์ เลิศพาณิชย์กุล. (2533 ก). เศรษฐกิจไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (พ.ศ. 2325-2398). ม.ป.ท. _____ . (2533 ข). เอกสารการสอนชุดวิชาเศรษฐกิจไทย หน่วยที่ 1-7. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- _____ . (2534). มิตรภาพไทย-จีนขึ้นมื่นด้วยพระเทพรัตนทรงช่วยส่งเสริม. มติชนสุดสัปดาห์, 20(1039), 37-38.
- เศรษฐพงศ์ จงสงวน. (2549). สถาปัตยกรรมที่ได้รับอิทธิพลจีน. ใน เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงวิชาการเรื่อง “สถาปัตยกรรมในกรุงเทพมหานครกับอิทธิพลต่างชาติ” (หน้า 5-6) กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยร่วมกับคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และ

การผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- _____. (2553). เอกสารบรรยายโครงการบรรพชาอุปสมบท 84 รูป ถวายพระราชกุศลแด่
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ วัดบรมราชากาญจนานิกะกอนุสรณ์ คณะสงฆ์จีน
นิกายรังสรรค์ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี. ม.ป.ท.
- _____. (2554, 29 มีนาคม). อาจารย์พิเศษมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย. สัมภาษณ์
- _____. (2554, 2 มิถุนายน). อาจารย์พิเศษมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย. สัมภาษณ์
- _____. (2554, 23 มิถุนายน). อาจารย์พิเศษมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย. สัมภาษณ์
- _____. (2554, 29 มีนาคม). อาจารย์พิเศษมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย. สัมภาษณ์
- ส. สุวรรณประทีป. (2530). “สำเพ็งในสมัยอยุธยา” คนจีน 200 ปีได้พระบรมโพธิสมภาร ภาค 2.
เส้นทางเศรษฐกิจฉบับพิเศษ. กรุงเทพฯ: เส้นทางเศรษฐกิจ.
- สกินเนอร์. (2529). สังคมจีนในประเทศไทย: ประวัติศาสตร์เชิงวิเคราะห์ (พิมพ์ครั้งที่ 2).
มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย.
- _____. (2548). สังคมจีนในไทย ประวัติศาสตร์เชิงวิเคราะห์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
มูลนิธิโตโยต้า.
- สว่าง สิมะแสงชาภรณ์. (2522). แบบศิลปะที่ปรากฏในงานจิตรกรรมฝาผนังภายในกรุ ณ
วัดพร ปรังค์วัดราชบูรณะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาประยุกต์
ศิลปศึกษา คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมชัย รักจิตร. (2540). กวนอิมโปรดสัตว์. กรุงเทพฯ: โครงการสร้างพระโพธิสัตว์กวนอิม.
- สมชาย ธรรมวิริรักษ์. (2531). ปฏิมากรรมและประติมากรรมของชาวจีนในกรุงเทพฯ คนจีน 200 ปี
ได้พระบรมโพธิสมภาร ภาค 2. ม.ป.ท.
- สมชาย สุวรรณโปดก. (2554). พระศรีอารีย จอมศาสดาโลกอนาคต เล่มที่ 2 พระศรีอริยเมตไตรย
อุบัติขึ้นแล้วในโลกจริงหรือ. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- สมปอง ขอดมณี. (2535). คตินิยมการก่อสร้างที่ปรากฏในสถาปัตยกรรมจีนในเขตอำเภอเมือง
สงขลาจังหวัดสงขลา. ปรินุณยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาไทยศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สมพงศ์ สุกใส. (2535). ความเชื่อของชาวไทยเชื้อสายจีน ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา :
ศึกษาจากจิตรกรรมฝาผนังศาสนสถานจีน. ปรินุณยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาไทยคดีศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมภาร พรหมทา. (2540). พุทธศาสนamahayanนิกายหลัก. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.

- สมเกียรติ โล่ห์เพชรรัตน์. (2546). *วิเคราะห์ประวัติการนับถือศาสนาพุทธและศิลปะพระพุทธรูปในเอเชีย*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งพับลิชชิ่ง.
- สมโภช 25 ปี วัดเชนดโปลแปดริ้ว. (ม.ป.ป). ม.ป.ท.
- สรศักดิ์ งามขจรกุลกิจ. (2535). *ขบวนการเสรีไทยกับความขัดแย้งทางการเมืองภายในประเทศ พ.ศ. 2481-2492* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สันติ เล็กสุขุม. (2538). *ศิลปะภาคเหนือ: หริภุญชัย-ล้านนา*. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.
- _____. (2539). *ถนนในดินแดนไทย*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- _____. (2542). *ศิลปะอยุธยา: งานช่างหลวงแห่งแผ่นดิน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.
- _____. (2544). *ประวัติศาสตร์ศิลปะไทย (ฉบับย่อ)*. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.
- _____. (2550). *ความสัมพันธ์จีน-ไทย โขงโยในลวดลายประดับ*. กรุงเทพฯ: พิสิกส์เซ็นเตอร์.
- สันติ เล็กสุขุม และกมล ฉายาวัฒนะ. (2524). *จิตรกรรมฝาผนังสมัยอยุธยา*. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- สรสวดี อ่องสกุล. (2544). *ประวัติศาสตร์ล้านนา*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์การพิมพ์.
- สืบแสง พรหมบุญ. (2515). พระเจ้ารามคำแหงในประวัติศาสตร์ราชวงศ์ท้าว. *วารสารศิลปากร*, 15(6), 39-45.
- _____. (2525). *ความสัมพันธ์ในระบบบรรณาการระหว่างจีนกับไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2546). *อยุธยา ยศยิ่งฟ้า*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พิมพ์เศ พรินติ้ง เซ็นเตอร์.
- สุชาติ เถาทอง, ชัยยศ วนิชวัฒนา, นพดล ใจเจริญ และอรอนงค์ เถาทอง. (2546). *สถาปัตยกรรมรัชกาลที่ 5 ในมณฑลการปกครองของภาคตะวันออก*. ชลบุรี: คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุชาติ เถาทอง. (2554, 31 สิงหาคม 2554). อาจารย์ประจำภาควิชาจิตรกรรม คณะศิลปกรรม มหาวิทยาลัยบูรพา. สัมภาษณ์.
- สุชีพ ปุญญานุภาพ. (2526). *ประวัติศาสตร์ศาสนา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: บารุงสาส์น.
- สุครา สุงญา. (2542). *ธนบุรี*. กรุงเทพฯ: สารคดี.
- สุดใจ กระจุกสุขชัย. (2544). *ประวัติศาสตร์เมืองละโว้*. ละโว้: เอ็มเอ็น คอมพิวเตอร์.
- สุทธาภา เลขไวฑูรย์. (2525). *การใช้จ่ายเงินแผ่นดินในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (2435-2453)*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาประวัติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุนทร คัยนันท์. (2533). *มรดกไทยในแปดริ้ว*. ฉะเชิงเทรา: ริ้วไทย.

_____. (2534). *ฉะเชิงเทราในประวัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมวิทยาลัยครู
ฉะเชิงเทรา.

สุภัทรดิศ ดิศกุล, หม่อมเจ้า. (2522). *ประวัติศาสตร์เอเชียอาคเนย์ ถึงพ.ศ. 2000*. กรุงเทพฯ:
คณะกรรมการชำระประวัติศาสตร์ไทย สำนักนายกรัฐมนตรี.

_____. (2538). *ศิลปในประเทศไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.

สุภาภรณ์ จันทวานิช. (2532). แหล่งที่มา และลักษณะการตั้งถิ่นฐานของชุมชนจีนในประเทศไทย :
เน้นเฉพาะชาวจีนแต้จิ๋ว ใน *ศิลปวัฒนธรรมไทย-จีน* (หน้า 72). กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

_____. (2525). *ความสัมพันธ์ในระบบบรรณาการระหว่างจีนกับไทย*. กรุงเทพฯ:
ไทยวัฒนาพานิช.

สุพจน์ อภิญญานนท์. (2543). *แนวความคิดในการออกแบบวัดจีนในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต, สาขาสถาปัตยกรรม, สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง.

สุพัฒน์ พจน์พัฒนพล. (2554, 7 พฤษภาคม). ผู้เข้ามาทำบุญในวัดจีน. สัมภาษณ์.

สุรีย์ มีผลกิจ. (2551). *พระพุทธประวัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: คอมฟอร์ม.

สุวรรณี คาวสคติ. (2527). การศึกษาปรัชญาในจิตรกรรมจีนสมัยราชวงศ์ซ่ง.
วารสารธรรมศาสตร์, 13(3), 26-34.

สุวรรณี สังขวดี. (2554, 7 พฤษภาคม). ผู้เข้ามาทำบุญในวัดจีน. สัมภาษณ์.

สุวัฒน์ จันทร์จันท. (2540). *ความเชื่อของมนุษย์เกี่ยวกับปรัชญาและศาสนา*. กรุงเทพฯ: อลิ้นเปรส.

โสวัตร ธิณ กลาง. (2537). *วัดยวน: บทบาทด้านพิธีกรรมและความสัมพันธ์ที่มีต่อชุมชน*.
วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขามานุษยวิทยา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เสฐียร พันธรั้ง. (2514). *พุทธประวัติฉบับค้นพบใหม่*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

_____. (2527). *ศาสนาเปรียบเทียบ เล่ม 2* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: แพรวพิทยา.

เสถียร โพธิ์นันทะ. (2518). *ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา ฉบับมุขปาฐ ภาค 1*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาลัย.

เสนอ นิลเดช. (2532 ก). งานทางสถาปัตยกรรมและการประดับตกแต่ง ใน *ศิลปวัฒนธรรมไทย-จีน*
ศึกษา (หน้า 47). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

_____. (2532 ข). ประณีตศิลป์แบบจีนในศิลปะไทย ใน ศิลปวัฒนธรรมไทย-จีนศึกษา.
(หน้า 203-214). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

แสง มนวิฑูร. (2512). คัมภีร์ลลิตวิศวะ: พระพุทธประวัติฝ่ายมหายาน ตอนที่ 1 อธิบายที่ 1.
พระนคร: กรมศิลปากร.

แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย. (2550). วิถีจีน-ไทย ในสังคมสยาม.นนทบุรี: โรงพิมพ์มติชน ปากเกร็ด.
หลวงจีนธรรมรัตน์ประจักษ์และคณะ. (2551). ความหมายการประกอบพิธีบำเพ็ญกุศล (งเด็ก).
ม.ป.ท.

หลวงจีนวิทยา วัฒนา. (2554, 28 มีนาคม). สัมภาษณ์.
เขียน แซ่ซื่อ. (2554, 29 มีนาคม). สัมภาษณ์.

_____. (2553, 12 กรกฎาคม). สัมภาษณ์.

องอาจ นิมิตรกุล. (2554). กวนอูเทพเจ้าแห่งความสัตย์ซื่อ. วันที่ค้นข้อมูล 15 พฤษภาคม 2554.
เข้าถึงได้จาก <http://www.wikipedia.org>.

อนุমানราชชน, พระยา. (2503). วัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ ของไทย. กรุงเทพฯ: ก้าวหน้า.

_____. (2507). ลัทธิของเพื่อนฉบับสมบูรณ์. พระนคร: ก้าวหน้า.

อภิชัย โพธิประสิทธิ์. (2551). พระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน. กรุงเทพฯ: วิพริ่นทร์.

อรศิริ ปาณินท์. (2529). วัดจีนในกรุงเทพฯ: กรณีศึกษาวัดมังกรกมลาวาส และ
วัดโพธิ์แมนคุณาราม. วารสารหน้าจั่ว. 6, 127.

_____. (2530). สัญลักษณ์แทนความหมายต่าง ๆ ในวัดจีน. วารสารหน้าจั่ว, 7, 80-120.

_____. (2532). การศึกษาเปรียบเทียบวัดจีนในกรุงเทพฯ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

_____. (2554, 31 สิงหาคม). สัมภาษณ์.

อรอุมา สุระไพบูลย์. (2554, 7 พฤษภาคม). ผู้เข้ามาทำบุญในวัดจีน. สัมภาษณ์.

อรัศธรรม ศิระคอม. (2526). บทบาทของพระสงฆ์มหานิกายในการพัฒนาสังคม: ศึกษาเฉพาะกรณี
พระสงฆ์จีนนิกายในภาคกลางของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา,
สาขาสังคมศาสตร์, คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อ้อมพร คันทิติปัญญา. (2546). การศึกษาคติการสร้างรูปเจดีย์โลกกบาลในวัดจีนกรุงเทพมหานคร
กรณีศึกษาวัดมังกรกมลาวาส วัดบำเพ็ญจีนพรต วัดทิพยวารีวิหารและวัดโพธิ์แมน
คุณาราม. กรุงเทพฯ: คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อำไพวรรณ ดวงหิรัญ. (2554, 7 พฤษภาคม). ผู้เข้ามาทำบุญในวัดจีน. สัมภาษณ์.

อีจ้าววิน,จื่อจิ่งเฉิงกงเตียน. (1982). เชียงก้ง: จงฮวาซังฮู้เหลียนเหออิงสิง.

อุทัย สิ้นธุสาร. (2516). สารานุกรมไทย เล่ม 2. กรุงเทพฯ: บำรุงนุกูล.

อุทัยพลอง. (2543). กรุงเทพฯ: ประชาชน.

เอดเวิร์ด คอนซ์. (2530). พุทธศาสนา สารและพัฒนาการ (พิมพ์ครั้งที่ 2) (นิธิ เอียวศรีวงศ์, แปล).

กรุงเทพฯ: อมรินทร์ พรินติง กรุ๊ป.

เอวีอิน. (2541). ตำนานวัดและเทพเจ้าจีน (คำฟู, แปล), กรุงเทพฯ: สร้อยทอง.

สวด แซ่ตัน. (2554, 29 มีนาคม). สัมภาษณ์.

Bowring, J. (1969). *The Kingdom and People of Siam Vol.1*. London: Oxford University Press.

Charles, G. (1840). *Journal of Three Voyages along the Coast of China in 1831, 1832 and 1833 with notices of Siam, Korea, and the Loo-Choo Island*. Taipei: Cheng-wen.

Crawford, J. (1980). *Journal of an Embassy from the Governor-general of India to the Courts of Siam and Cochinchina* (2nd ed.). London: Henry Colburn and Richard Bentley.

Cushman, J. W. (1993). *Fields from the Sea: Chinese Junk Trade with Siam During the Late Eighteenth Centuries*. London: Oxford University Press.

Dumarcay, J. (1987). *The House in South-East Asia*. Singapore: Oxford University Press

Hakedalr, Y. S. (1967). *The Awakening of Faith*. New York: Columbia University Press.

Henderson, B. (1974). *Journeys in to Chinese Culture*. Utah: Tekman Incorporated.

Hsieh Yu-Jing. (1953). *Hsien-lo-kuo chih* (Siam Gazetteer). Bangkok: Rungnakhgn.

Hugo, M. (1965). *Chinese Buddhist Bronzes*. n. p.

Kaempfer, E. (1986). *A Description of the Kingdom of Siam 1960*. Bangkok: White Orchid.

Knapp, R. G. (1990). *The Chinese Hous : Craft, Ssymbol and the Folk Tradition*. New York: Oxford University Press.

Lin Ming-Mei & Curator, C. (2007). *Buddhist Sculptures and Steles True Faces of the Lotus Treasure Chunh Tai Shan Buddhist Art Exhibition*. Nanto Country: Wen Xin Culture Business.

Lip, E. (1993). *Out of China Culture and Traditions*. Longman: Singapore.

Malloch, D. E. (1852). *Siam, General Remarks on its Protioms*. Zulutta: Baptish Mission Press.

Meyer, J. F. (1992). *Chinese Buddhist Monastic Temples as Cosmograms Sacred Architecture: in the Traditions of India, Chinese, Judaism, and Islam*. Edinburgh: Edinburgh University Press.

Nicolas, G. (1998). *The Natural and Political History of The Kingdom of Siam*. Bangkok: White Lotus.

Sarasin, V. (1977). *Tribute and Profit : Sino-Siamess Trade 1652-1853 Council on East Asian Study*. n.p.

Smithies, M. (1995). *Description of Old Siam*. New York: Oxford University Press.

Soper, A. C. (n.d.). *Literature Evidence for Early Buddhist Art in China*. Swizerland: Artibus Asiae Publisers Ascona.

Werner, E.T.C. (1990). *A Dictionary of Chinese Mythology*. London : n.p.